

ת"פ 48489/06/11 - מדינת ישראל נגד גנדיי מזביץ, משה אלקובי

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 48489-06-11 מדינת ישראל נ' מזביץ ואח'

בפני כב' השופטת חנה מרים לומפ

המאשימה מדינת ישראל ע"י המחלקה לחקירות שוטרים

נגד

הנאשמים

1. גנדיי מזביץ

2. משה אלקובי

גזר דין

רקע

1. הנאשמים הודו בעקבות הסדר טיעון בכתב אישום מתוקן, בכך שביום 24.1.10 בסמוך לשעה 14:00 הגיע המתלונן תושב אל-חאדר למחסום א-זעים בכוונה להיכנס לישראל לצורכי עבודה והמתין במחסום לשעת כושר כדי לעבור אותו מבלי להיתפס על ידי כוח מג"ב ששהה במקום.
2. בשלב מסוים לאחר שכוח השוטרים הבחין בקבוצה של שוהים בלתי חוקיים שניסו לעבור את המחסום, הקיף הכוח את השוהים הבלתי חוקיים ועצר את המתלונן ביחד עם עשרה תושבי אזור נוספים.
3. לאחר המעצר הצעיד הכח את קבוצת השוהים הבלתי חוקיים לרבות המתלונן לעבר המחסום. טרם הגעתם למחסום העמיד הכוח את המתלונן ואת יתר השוהים הבלתי חוקיים בסמוך לגדר קטנה שהייתה במקום. בשלב זה או בסמוך לכך, סטר נאשם 1 למספר שוהים בלתי חוקיים, בעט ברגליהם של חלקם ודחף אותם קדימה אל עבר הגדר.
4. מעוצמת הבעיטה והדחיפה נפל המתלונן קדימה ונאשם 2 בעט בפיו. כתוצאה מהבעיטה נשבר כתר של שיניים שהיה בפיו של המתלונן, המתלונן הרים את כתר השיניים, הראה אותם לנאשם 2 וזה התרחק מהמקום.
5. לנאשמים יוחסה עבירה של תקיפה סתם ובמסגרת הסדר הטיעון הוסכם כי בשלב ראשון תיקבע אשמתם של הנאשמים, כאשר המאשימה תעתור להרשעת הנאשמים, בעוד שבאי כוח הנאשמים יטענו באופן חופשי הן בשאלת ההרשעה והן בשאלת העונש וזאת לאחר קבלת תסקיר שירות מבחן.

תסקיר שירות מבחן

תסקיר בעניינו של נאשם 1

6. מתסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו של הנאשם עולה כי הנאשם בן 24, רווק, סיים 12 שנות לימוד, בעל תעודת בגרות חלקית, אשר עובד מזה כשנתיים וחצי כמנהל חנות נעליים. נסיבותיו המשפחתיות מפורטות בתסקיר, ממנו עולה כי מדובר במשפחה שמתפקדת באופן נורמטיבי. גם הנאשם ניהל ומנהל אורח חיים נורמטיבי, רצה להתקדם במסגרת צה"ל ולשרת בקבע, אולם לדבריו, בשל תיק זה, לא יכול היה להמשיך בכך. כמו כן מסר הנאשם לקצינת המבחן כי הוא חש שבשל ההליכים הפליליים קיים מחסום עבורו בתחומי חיייו השונים, בכלל זה פיתוח קריירה וזוגיות. קצינת המבחן מסרה כי מתעודת שחרורו מהצבא עולה כי התנהגותו הייתה ראויה לציון וכי הוא תפקד היטב במהלך שירותו הצבאי.

7. אשר לביצוע העבירה, הנאשם הודה באופן חלקי בעובדות כתב האישום המתוקן, הסביר את הסיבה להתנהגותו האלימה על רקע היותו נתון בתנאי לחץ, עייפות פיזית ועומס רגשי עקב עבודה מאומצת, והיותו בסיטואציה של צוות שיטור קטן אל מול קבוצת שוהים בלתי חוקיים גדולה יותר. לדבריו הוא ניסה להתמודד עם המתלונן אשר קילל והסיט את העצורים האחרים, וכן מסר כי המקרה פורסם בעיתונות, דבר אשר הסב לו בושה. עוד תיאר הנאשם בפני קצינת המבחן כי הוא חש תחושות תסכול וייאוש נוכח התמשכות ההליכים מזה 4 שנים. הנאשם תיאר בפני קצינת המבחן כי פעל מתוך תחושת שליחות ומסירות לתפקיד שהוטל עליו, וכי חש את הסכנה היומיומית העלולה להיגרם מכניסת שוהים בלתי חוקיים לשטחי מדינת ישראל. קצינת המבחן התרשמה כי הנאשם נוטה לטשטש את חומרת מעשיו כלפי המתלונן, הוא מרוכז בחווייתו כמי שנפגע בעקבות ההליכים הפליליים ומתקשה לגלות אמפתיה כלפי המתלונן ולראות את ההשלכות של התנהגותו האלימה כלפיו.

8. אשר להערכת הסיכון וסיכויי השיקום, מסרה קצינת המבחן כי ישנה רמת סיכון נמוכה להישנות עבירת אלימות, שכן מדובר בהתנהגות חריגה לאורח חיייו של הנאשם. הנאשם שלל נזקקות טיפולית סביב נושא האלימות. מנגד, קצינת המבחן ציינה כי לקיחת האחריות החלקית, הקושי להבין לעומק את הסיבות להתנהגות האלימה של הנאשם והעיסוק העצמי בפגיעה העצמית שלו והעדר אמפתיה כלפי המתלונן, כל אלה מהווים לדעתה גורמי סיכון להישנות מעורבות פלילית נוספת בעתיד.

9. ביחס להרשעה, קצינת המבחן התלבטה באשר להמלצתה, ולא המליצה על אי-הרשעת הנאשם, אלא שיתפה את בית המשפט בהתלבטותה, כאשר מסרה מחד כי הנאשם התקשה לקחת אחריות באופן מלא ולגלות הבנה ביחס לעבירה הנדונה, ומאידך, מסרה כי רמת הסיכון מהנאשם נמוכה, העדר עבר פלילי וההליכים הפליליים שננקטו כנגדו פגעו בדימויו העצמי והציבו לו גבולות. אשר לעונש, המליצה קצינת המבחן, כי אם יורשע הנאשם, בית המשפט יטיל עליו עונש של מאסר על תנאי.

10. בתסקיר מיום 29.4.14 המליצה קצינת המבחן כי אם בית המשפט יחליט שלא להרשיע את הנאשם, יוטל עליו עונש של שירות לתועלת הציבור בהיקף של 180 שעות והתחייבות, ואם יורשע יוטל עליו עונש של שירות לתועלת הציבור בהיקף של 180 שעות ומאסר מותנה.

11. מתסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו של הנאשם עולה כי הנאשם בן 24 שנים, רווק, העובד מזה כשלושה חודשים כפועל במפעל "יונידרס". נסיבותיו המשפחתיות מפורטות בהרחבה בתסקיר והקשיים עמם נאלץ להתמודד בעת התבגרותו בעקבות מחלתה של אמו. לפני 3 שנים אמו חוותה שבץ מוחי והיא נמצאת במצב סיעודי. הנאשם השלים 12 שנות לימוד ללא תעודת בגרות. בגיל המתאים התגייס למשמר הגבול, ובעקבות העבירה הודח ממג"ב והועבר לחיל הים, שם שירת כמאבטח. בתעודת השחרור שלו התנהגותו תוארה כראויה לציון, והנאשם אף משרת כיום במילואים באופן פעיל. הנאשם מסר לקצינת המבחן כי הוא סובל מבעיות במערכת העיכול מזה כ-5 שנים, אשר הנסיבות להן אינן ברורות. הנאשם לא גילה יציבות תעסוקתית ועבד במספר מקומות עבודה מאז סיום שירותו הצבאי.

12. אשר לביצוע העבירה, הנאשם לקח אחריות מלאה לביצוע, הביע חרטה על הפגיעה במתלונן, וביטא תחושת בושה אל מול מעשיו. יחד עם זאת, קצינת המבחן ציינה כי תחושת האמפתיה שהנאשם מצליח לחוש היא חלקית וללא עומק. אשר לנסיבות שהובילו לביצוע העבירה מסר הנאשם, כי מדובר בפעילות שגרתית, משמרת ארוכה שגרמה לו לעייפות, וכאשר נדחף לעברו המתלונן הוא בעט בו.

13. קצינת המבחן ציינה כי הציעה לנאשם להשתלב בהליך טיפולי בשירות המבחן, והנאשם אף הביע נכונות לעשות כן. קצינת המבחן המליצה כי הנאשם לא יורשע, וזאת כדי להימנע מלחסום בפניו אפשרויות לימודיות ותעסוקתיות עתידיות ולהטיל עליו צו מבחן למשך 18 חודש ושירות לתועלת הציבו בהיקף של 180 שעות.

טענות הצדדים

14. ב"כ המאשימה טענה כי מתחם העונש ההולם הוא בין מאסר שירוצה בעבודות שירות ועד למספר חודשי מאסר בפועל, וסברה כי העונש המתאים במקרה זה הוא של מאסר שירוצה בעבודות שירות, למרות שמדובר בעבירה של תקיפה סתם. לדידה, עולה מעובדות האירוע כי הנאשמים השתמשו באלימות ללא צורך, וזאת לצורך התעמרות והשפלה של המתלונן והשוהים הבלתי חוקיים הנוספים. הם הועמדו שלא לצורך בשורה, נאשם 1 סטר לחלקם ובעט בהם ללא סיבה, כאשר נאשם 2 הצטרף לאלימות ובעט בפניו של המתלונן בעוצמה שגרמה לשבירת שיניו התותבות. עוד יש לראות בחומרה את העובדה ששני הנאשמים חברו יחד להכות אדם, כאשר יש פער כוח משמעותי בין מבצע העבירה לבין נפגעי העבירה תוך שימוש לרעה בסמכות. הנאשמים הם שיזמו את האירוע האלים ללא כל התגרות מצדו של המתלונן או חבריו, ובאשר לנאשם 2, בעיטה לפיו של אדם יש בה ממד של חומרה נוספת. הערכים המוגנים שבבסיס אירוע זה הם שמירה על גופו וכבודו של אדם ופגיעה בשמה הטוב של משטרת ישראל.

15. ב"כ המאשימה טענה כי יש צורך לתת דגש על הרתעה, שכן מדובר בעבירות שקשה לחשוף אותם, מאחר שהמתלוננים הם אוכלוסייה שחיה בשולי החוק ובדרך כלל אינה מתלוננת. יש צורך בהרתעת ציבור השוטרים מפני התנהגות כזאת.

16. אשר לנאשם 1, הדגישה ב"כ המאשימה כי הוא לקח אחריות חלקית למעשיו, טען שהאחריות למעשים רובצת לפתחו של המתלונן, לא גילה אמפתיה כלפיו ולכן שירות המבחן בא בהמלצה שלא להרשיעו. אשר לנאשם 2, לא הוכחה פגיעה קונקרטיה בעניינו, ולכן אין מקום להיעתר להמלצת שירות המבחן שלא להרשיעו. לתמיכה בטענותיה הגישה ב"כ המאשימה פסיקה.

17. ב"כ נאשם 1 טען כי מדובר בעבירה מסוג עוון במדרג חומרה נמוך. הענישה הנוהגת בעבירה זו היא כפי ששירות המבחן המליץ. ב"כ נאשם 1 הוסיף וטען כי לו דובר בעבירה לפי סעיף 379 מלכתחילה ולא בעבירות המקוריות שבכתב האישום, כלל לא היה מוגש כתב אישום, אלא המאשימה הייתה מסתפקת בענישה משמעתית. עוד טען ב"כ נאשם 1 לאפליה בין חיילים לשוטרי חובה, כאשר חייל במצבו של הנאשם היה מועמד לדין באופן מיידי בדין משמעתית ללא הרשעה, ועניינו היה מסתיים לפני שנים.

18. אשר לשאלת ההרשעה, טען ב"כ הנאשם 1 כי מתקיימת פגיעה קונקרטיה בנאשם, שכן הוא מעוניין להתגייס ליחידת נחשון, ובשל תיק זה שתלוי ועומד כנגדו הוא לא יכול להתקדם בהליכים ולכן הוא עובד כמוכר בחנות נעליים, אך הוא מעוניין להתקדם באפיקים אחרים. ב"כ נאשם 1 טען כי הילכת כתב התמתנה ובוודאי היום לאחר חקיקת סעיף 66 לחוק העונשין המאפשר ענישה חלופית. אשר להעדר המלצה של שירות המבחן בנוגע לשאלת הרשעת נאשם 1, בהעדר אמפתיה למתלונן טען בא כוחו כי הודאת הנאשם בעבירה המיוחסת לו, חלוף הזמן ממועד ביצוע העבירה די בהם כדי ללמד על לקיחת האחריות של הנאשם.

19. ב"כ נאשם 2 ביקש מביהמ"ש לאמץ את המלצת שירות המבחן במלואה, הצטרף לדברי ב"כ נאשם 1 והוסיף כי כתב האישום הוגש שנה וחצי לאחר האירוע, דבר שגרם לעינוי דין לנאשמים. הנאשמים לא ניהלו הליכי סרק, אלא הודו רק לאחר תיקון משמעותי ביותר של כתב האישום, בהתאם לגרסתם. ב"כ נאשם 2 מסר כי נסיבות ביצוע העבירה ככל שנוגעים לנאשם 2 אינם במדרג חומרה גבוה, שכן המתלונן נדחף לעברו והוא הרים את רגלו לכיוון פניו, ומאחר שמדובר בחייל הנועל נעליים צבאיות, גם מכה קלה יכולה לגרום לתוצאה המיוחסת לנאשם. הנאשם במשך שנה וחצי ועד להגשת כתב האישום המשיך לשרת במג"ב, נשא נשק ולאחר הגשת כתב האישום השלים את שירותו הצבאי בחיל הים, ואף נבחר כחניך מצטיין, ולתמיכה בטענותיו הגיש תעודת הצטיינות ותעודת שחרור, וציין כי הנאשם אף ממשיך לשרת במילואים באופן פעיל. עוד הוסיף ב"כ נאשם 2 כי הנאשם מסייע בפרנסת אמו השוהה במוסד סיעודי והגיש מסמך רפואי לתמיכה בטענותיו.

20. אשר לתסקיר בעניינו של נאשם 2, בא כוח הנאשם טען כי מדובר בתסקיר חיובי ביותר, ולמרות נסיבותיו האישיות הלא פשוטות, הנאשם הצליח לגלות רמת תפקוד טובה במהלך חייו, ניחן בכוחות רבים, הנאשם לקח אחריות מלאה על מעשיו, ובשל גילו הצעיר, גם אם אין פגיעה קונקרטיה בנאשם, הרי שהרשעתו תמנע ממנו בעתיד לעבוד במוסדות ביטחוניים ממשלתיים או מוסד אחר הדורש תעודת יושר, והדבר ימנע ממנו לימודים בתחומים רבים, ולכן, לדידו, הרשעה תגרום לפגיעה קונקרטיה בנאשם. ב"כ נאשם 2 הגיש פסיקה לתמיכה בטענותיו.

21. ב"כ המאשימה טענה כי אין כל כרסום בהלכת כתב, ואשר להפליה בין חיילים לשוטרים או לטענות באי כוח הנאשמים כי לו היה מדובר מלכתחילה בעבירה של תקיפה סתם לא היה מוגש כתב האישום, מדובר בדברים

בעלמא.

22. הנאשם 1 בדברו האחרון מסר כי הוא מודה במעשים המיוחסים לו, הוא מביע עליהם חרטה, הוא מבין את הטעות שעשה וטען כי היא נבעה מהלחץ בשל שעות העבודה הארוכות, ציין את עינוי הדין של 4.5 שנים שנגרם לו, ולמרות המקרה הוא סיים בהצטיינות את שירותו הסדיר. נאשם 1 מסר כי הוא רואה בעבודה בה הוא עוסק כיום עבודה זמנית, שכן בשל הרשעתו הוא לא יכול היה להתקבל להצעות עבודה שהוצאו לו ביחידת נחשון והמשטרה, והדגיש כי הוא שואף להתקדם ולתרום למדינה ולמערכת הביטחון.

23. נאשם 2 בדברו האחרון הביע חרטה על מעשיו, הצטער עליהם מאוד וביקש שעתידו לא ייהרס.

מתחם העונש ההולם

24. על פי סעיף 40 ב' לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק"), העיקרון המנחה בענישה הוא הלימה, קרי: יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה ונסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. בקביעת מתחם העונש ההולם, על בית המשפט להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות לביצוע העבירה.

25. הערך המוגן בבסיס עבירות אלה הוא הגנה על שלמות גופו של אדם, טוהר המידות בשירות הציבורי, שמירה על שלטון החוק והגנה על שמה הטוב של מדינת ישראל ומשטרת ישראל.

26. בעת קביעת מתחם העונש ההולם, על בית המשפט להתחשב בנסיבות ביצוע העבירה, בכך שהאירוע התרחש בעת מלוי תפקידים של הנאשמים, וכי אין מדובר באירוע מתוכנן. יש להבחין בין המעשים המיוחסים לנאשם 1 שבצעו כלפי מספר אנשים, באופן משפיל מבזה וממושך יותר, לעומת מעשהו הנקודתי של נאשם 2 אשר בלהט הרגע כאשר המתלונן נהדף לעברו הוא בעט בו. עוד יש להתחשב כי מדובר בעבירה של תקיפה סתם, עבירה שהמחוקק קבע לצידה עונש מקסימלי של עד שנתיים מאסר שהיא במדרג חומרה נמוך של עבירות האלימות.

בנסיבות אלה אני סבורה כי מתחם העונש ההולם הוא בין מאסר על תנאי שלצידו שירות לתועלת הציבור או קנס ועד לשישה חודשי מאסר.

העונש המתאים לנאשם 1

27. למרות גילו הצעיר של הנאשם, בשל ההיבט המשפיל של המעשה, התרשמות קצינת המבחן כי הנאשם נוטה לטשטש את חומרת מעשיו כלפי המתלונן, הוא מרוכז בחווייתו כמי שנפגע בעקבות ההליכים הפליליים ומתקשה לגלות אמפתיה כלפי המתלונן ולראות את ההשלכות של התנהגותו האלימה כלפיו ובהעדר פגיעה ספציפית בנאשם,

שכן מלבד רצון להתגייס לכוחות הביטחון, לא צוינה כל פגיעה קונקרטית בנאשם כתוצאה מהרשעתו, לפיכך החלטתי להרשיע את הנאשם בעבירה המיוחסת לו בכתב האישום.

28. בגזירת העונש המתאים לנאשם יש להתחשב בנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, בהתאם לסעיף 40 י"א לחוק ובמסגרת זו אתן את הדעת לנסיבות כדלהלן:

א. גילו הצעיר של הנאשם, הנאשם היה בן 21 בעת ביצוע העבירה.

ב. נטילת אחריות של הנאשם למעשיו.

ד. תרומתו של הנאשם לחברה, אשר התנדב שרת במסגרת שירותו הצבאי. גם לאחר המעשה השלים את שירותו הצבאי והתנהגותו הוגדרה כראויה לציון.

ה. הנאשם נעדר עבר פלילי.

29. בהתאם לסעיף 40 ו' ו-40 ז' לחוק, על בית המשפט לשקול שיקולי הרתעת היחיד והרתעת הרבים. נראה שבמקרה זה יש לתת דגש על הצורך בהרתעת הרבים, שכן מטבע הדברים יש קושי רב בחשיפת מעשים מסוג זה, והפגיעה שהם גורמים לתדמית המשטרה ולמדינת ישראל היא רבה.

30. העונש המתאים בשל מעשים מסוג זה הוא שירות לתועלת הציבור בהיקף נרחב, וזאת בהתחשב מחד בחומרת העבירה ומאידך בהתחשב חלופי הזמן של למעלה מ-4 שנים ממועד ביצוע העבירה, האפליה הקיימת בין שוטרי חובה לבין חיילים במדיניות העמדה לדין, לקיחת האחריות, החיסכון בזמן השיפוטי, נסיבותיו האישיות של הנאשם, ובהתחשב בהמלצת שירות המבחן, החלטתי להטיל על הנאשם עונשים כדלהלן:

א. שירות לתועלת הציבור בהיקף של 250 שעות, בעירית מעלה אדומים.

ב. 3 חודשי מאסר. הנאשם לא ירצה עונש זה אלא אם יעבור בתוך שנתיים מיום על כל עבירת אלימות.

ג. פיצוי לע"ת 1 בסך 1,000 ₪. הפיצוי ישולם חמישה תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.7.14.

העונש המתאים לנאשם 2

31. להבדיל מעניינו של נאשם 1 מצאתי בעניינו של נאשם 2 לקבל את המלצת שירות המבחן, שכן אומנם תוצאת מעשהו חמורה יותר, אולם הוא היה מעורב רק בחלק קטן של האירוע, ולא יזם אותו. הוא לקח אחריות מלאה למעשיו הביע צער וחרטה עליהם, למרות נסיבות חיים לא פשוטות הוא השלים את לימודיו ואת שירותו הצבאי, הוא מתעתד ללמוד, הוא היה בגיר צעיר בעת ביצוע העבירה, שירות המבחן אף המליץ שלא להרשיעו ולכן החלטתי להימנע מהרשעת הנאשם בעבירה המיוחסת לו בכתב האישום.

32. בגזירת העונש המתאים לנאשם יש להתחשב בנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה, בהתאם לסעיף 40 י"א לחוק ובמסגרת זו אתן את הדעת לנסיבות כדלהלן:

א. גילו הצעיר של הנאשם, הנאשם היה בגיר צעיר כבן 20 בעת ביצוע העבירה ר' ע"פ 7781/12 **פלוני נגד מדינת ישראל** (ניתן ביום 25.6.13) שם התייחס בהרחבה כב' השופט ג'ובראן כי באשר לקבוצת ה"בגירים הצעירים" יש לתת משקל משמעותי יותר לשיקולי שיקום.

ב. הפגיעה של העונש בנאשם, אשר מסייע לאמו הנמצאת במצב סיעודי.

ג. נטילת אחריות של הנאשם למעשיו.

ד. תרומתו של הנאשם לחברה, אשר התנדב לשרת במשטרת ישראל במסגרת שירותו הצבאי, גם לאחר ביצוע העבירה השלים את שירותו הצבאי ומשרת כיום במילואים.

ה. הנאשם נעדר עבר פלילי.

33. בהתאם לסעיף 40 ו' ו-40 ז' לחוק, על בית המשפט לשקול שיקולי הרתעת היחיד והרתעת הרבים. כפי שצינתי בעניינו של נאשם 1, נראה שבמקרה זה יש לתת דגש על הצורך בהרתעת הרבים, שכן מטבע הדברים יש קושי רב בחשיפת מעשים מסוג זה, והפגיעה שהם גורמים לתדמית המשטרה ומדינת ישראל היא רבה.

34. העונש הראוי בשל מעשים מסוג זה הוא שירות לתועלת הציבור, בהתחשב בחלקו של הנאשם באירוע, בלקיחת האחריות, בהבעת החרטה, חלוף הזמן של למעלה מ-4 שנים ממועד ביצוע העבירה, האפליה הקיימת בין שוטרי חובה לבין חיילים במדיניות העמדה לדין, החיסכון בזמן השיפוטי ונסיבותיו האישיות של הנאשם, להטיל על הנאשם עונשים כדלהלן:

א. שירות לתועלת הציבור בהיקף של 180 שעות, בקנטרי קלאב ספורטילי.

ב. צו מבחן למשך 18 חודשים מהיום.

ג. פיצוי לע"ת 1 בסך 3,000 ₪. הפיצוי ישולם חמישה תשלומים שווים ורצופים החל מיום
1.7.14.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ח אייר תשע"ד, 28 מאי 2014, במעמד ב"כ הצדדים והנאשמים.